

Obsah

Obsah	5
1 Úvod	11
2 Teoretický a empirický úvod k zahraniční politice	12
2.1 Definice	12
2.2 Historie.....	13
3 Teorie zahraniční politiky	16
3.1 Přehled teorií	17
3.2 Pozitivistické teorie.....	17
3.2.1 Realismus	17
3.2.2 Liberalismus (Idealismus).....	20
3.2.3 Neoliberalismus.....	20
3.2.4 Srovnání realizmu a liberalismu	21
3.3 Post-positivistické (normativní) teorie	21
3.3.1 Anglická škola	22
3.3.2 Konstruktivismus.....	22
3.3.3 Kritická teorie	23
3.3.4 Marxizmus.....	24
3.4 Teorie vedení	25
3.4.1 Teorie zájmových skupin.....	25
3.4.2 Teorie strategické perspektivy	25
3.4.3 Teorie politické psychologie (anglicky také Inherent Bad Faith Model Theory)	26
3.5 Poststrukturální teorie.....	26
3.5.1 Postmoderní teorie	27
3.5.2 Feminizmus	27

3.6	Velké debaty.....	27
3.6.1	První velká debata	27
3.6.2	Druhá velká debata.....	28
3.6.3	Třetí velká debata	28
3.7	Dva současné významné příspěvky k debatě.....	28
3.8	Slovníček pojmů	30
3.9	Další interpretace teorií a postupů liberální teorie	31
3.10	Použitá literatura.....	38
4	Aktéři zahraniční politiky	39
4.1	Státní aktéři.....	39
4.2	Nestátní aktéři.....	39
4.2.1	INGOs.....	40
4.2.2	IGOs	40
4.3	Použitá literatura.....	43
5	Rozhodování v oblasti zahraniční politiky	44
5.1	Stát a jeho úloha v rozhodování	44
5.2	Národní zájmy	45
5.3	Kritéria určující národní zájem	47
5.4	Proces rozhodování.....	48
5.5	Teoretické přístupy k rozhodování	50
5.6	Modely rozhodování	51
5.7	Model zahraniční politiky: tvrdá vs. měkká moc	52
5.8	Použitá literatura.....	53
6	Diplomacie a další nástroje zahraniční politiky	55
6.1	Definice	55
6.2	Typologie nástrojů	55
6.3	Politické nástroje.....	55
6.3.1	Diplomacie	55

6.3.2	Aliance	56
6.4	Ekonomické nástroje	56
6.4.1	Zahraníční pomoc.....	56
6.4.2	Zahraníční ekonomická a obchodní politika	57
6.4.3	Hospodářské sankce.....	58
6.5	Vojenské nástroje	59
6.5.1	Vojenský nátlak	59
6.5.2	Válečný stav.....	59
6.6	Použitá literatura	60
7	Regionální seskupení a další Mezinárodní vládní organizace	61
7.1	Organizace spojených národů (United Nations)	61
7.2	Evropská společenství a Evropská unie	62
7.2.1	Cesta od společenství k unii	62
7.2.2	Institucionální uspořádání Evropské unie	65
7.2.3	Politika Evropské unie	66
7.3	Evropská regionální seskupení	67
7.3.1	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (Organization for Security and Cooperation in Europe – OSCE, česky OBSE).....	67
7.4	Americká regionální uskupení	69
7.4.1	Organizace amerických států (Organization of American States – OAS). 69	
7.4.2	MERCOSUR - Jižní společný trh	70
7.5	Asijská regionální seskupení.....	71
7.5.1	Sdružení národů jihovýchodní Asie (Association of Southeast Asian Nations – ASEAN)	72
7.6	Regionální seskupení Středního východu.....	73
7.6.1	Liga arabských států (League of Arab States – LAS).....	73
7.6.2	Rada pro spolupráci v Zálivu (Gulf Cooperation Council – GCC).....	74
7.7	Neformální seskupení.....	75

7.7.1	G20 (The Group of Twenty).....	75
7.7.2	Případová studie: Zahraniční politika a ekonomická vláda – perspektiva podniků	76
7.8	Použitá literatura.....	94
8	Zahraniční a bezpečnostní politika EU	96
8.1	Úvod	96
8.2	Oblasti politiky	97
8.2.1	Mír a bezpečnost	97
8.2.2	Diplomacie a partnerství	97
8.2.3	Mise na udržení míru.....	98
8.2.4	Rozšiřování směrem na východ	98
8.2.5	Užší vazby: Středomoří a Blízký východ.....	98
8.2.6	Asie and Latinská Amerika.....	99
8.2.7	Kandidátské země: Balkán.....	99
8.3	Rozhodování v zahraniční politice EU	99
8.3.1	Institucionální uspořádání	101
8.3.2	Nástroje CFSP.....	102
8.4	Současné trendy zahraniční politiky EU:.....	105
8.4.1	Geografické oblasti	106
8.4.2	Strategičtí partneři.....	108
8.4.3	Globální výzvy	108
8.5	Použitá literatura.....	110
9	Zahraniční politika USA	111
9.1	Historie zahraniční politiky USA	111
9.1.1	Základy zahraničních záležitostí, 1775-1823	111
9.1.2	Expanzionistická doba, 1823-1867	112
9.1.3	Cesta ke světové velmoci, 1867-1913	112

9.1.4	Výzva globálního konfliktu, 1913-1945.....	113
9.1.5	Omezení a studená válka, 1945-1961.....	114
9.1.6	Střet supervelmocí, 1961-1981.....	116
9.1.7	Konec studené války, 1981-1992.....	117
9.1.8	Po studené válce a 11-S.....	118
9.2	Strategické cíle současné zahraniční politiky USA.....	119
9.3	Čtyřletá studie: „Quadrennial Diplomacy and Development Review“.....	120
9.3.1	Diplomacie 21. století.....	121
9.3.2	Řízení implementace globálních civilních operací.....	121
9.3.3	Přizpůsobování diplomacie za účelem plnění náročných úkolů.....	121
9.3.4	Zapojení se nad rámec státu.....	122
9.3.5	Podporování diplomatů na jejich vlastních misích.....	123
9.3.6	Transformace rozvoje za účelem dosažení výsledků.....	123
9.3.7	Prevence a reagování na krize a konflikty.....	124
9.3.8	Pracovat chytřeji: Reforma personálních, dodavatelských a plánovacích kapacit.....	125
9.4	Použitá literatura.....	126
10	Zahraněční politika Číny	128
10.1	Úvod.....	128
10.2	Historický přehled.....	129
10.3	Diplomatické vztahy Číny.....	133
10.4	Aktéři zahraniční politiky.....	135
10.5	Filozofie zahraniční politiky Číny.....	136
10.6	Členství Číny v mezinárodních organizacích.....	137
10.7	Cíle zahraniční politiky.....	139
10.8	Vybrané záležitosti čínské zahraniční politiky.....	140
10.8.1	Globální systém.....	140
10.8.2	Východní Asie.....	141

10.8.3	Spojené státy americké	142
10.8.4	Vztahy EU-Čína	143
10.9	Použitá literatura.....	145
11	Literatura	147